

A Nemzeti Audiovizuális Archívum (NAVA) projekt

Tószegi Zsuzsanna

A DELOS (A digitális örökség megőrzése. Kezdeményezések és technológiák) c. konferencián (2003. május 6.) elhangzott előadás átdolgozott változata.

Európában és világszerte egyre fontosabb kérdés, mit tudunk kezdeni a különböző hordozókon manifesztálódó szellemi és kulturális örökséggel. A nyomtatásban vagy más sokszorosítási technikával napvilágot látó szellemi termékek megőrzése a *köteles példányok* szolgáltatásával megoldottnak tekinthető. Napjainkban még kevés olyan országot találni, ahol a lakosság kulturális fogyasztásának legnagyobb hányadát kitevő televíziós és rádiós műsor-számokat teljes körűen, állami finanszírozással archiválnák és szolgáltatnák a kortárs nemzedékek, illetve megőriznék az eljövendő generációk számára.

Európai Unió törekvések az európai audiovizuális kulturális örökség megőrzésére

Az Európai Unió régóta és egyre erőteljesebben szorgalmazza a kulturális örökség megőrzését, jelentős részének digitalizálását és széles körű hozzáférhetővé tételét. Ennek a folyamatnak az egyik eredménye az az *Európai Egyezmény*, amelyet az Európa Tanács 2001. szeptember 19-én tett közzé¹. Az egyezmény célja: a ratifikáló országok számára meghatározza mindazokat a kötelezettségeket és lehetőségeket, amelyek biztosítják az európai audiovizuális örökség megőrzését és lehetővé teszik ezen

örökség kulturális, tudományos és kutatási célú felhasználását a teljes lakosság számára.

Jól tudjuk, hogy Magyarországon számos területen jelentős fejlesztéseket kell végrehajtani ahhoz, hogy Európai Unió tagország lehessünk. Ezek közé a megoldandó feladatok közé tartozik az *államilag finanszírozott audiovizuális archívumnak* a kialakítása.

A hazai előzmények

Az 1997. évi CXL. törvény 59. §. (4) bekezdése kimondja: „A [kulturális] *miniszter kialakítja a nemzeti kulturális örökség részét képező kép- és hangrögzítés országos nyilvántartási rendszerét a Magyar Filmintézet, a Magyar Rádió Rt., a Magyar Televízió Rt., a Duna Televízió Rt. és más, a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény szerinti műsorszolgáltatási jogosítványt szerzett szervezetek archívumaiban őrzött, továbbá az egyéb szervezetek által gyűjtött és őrzött dokumentumokról.*”

A hatályos törvény előírásainak ellenére a magyar audiovizuális örökség megőrzése ma csak részben és részlegesen megoldott. A közszolgálati műsorszolgáltatók saját műsorszámait változó minőségben archiválják, de az archívumban őrzött dokumentumokat nem teszik hozzáférhetővé a nagyközönség számára. A hatályos jogszabály a kereskedelmi adók műsorszámait illetően mindössze 30 napos *megőrzést* ír elő; *szolgáltatási kötelezettséget* azonban nem.

Sajnálatos módon az egyes közgyűjtemények (pl. a Filmarchívum, az Országos Széchényi Könyvtár, a Magyar Rádió archívuma stb.) eltérő elvek alapján, egymástól elszigetelten dolgozzák fel, és igen korlátozott módon szolgáltatják az audiovizuális dokumentumokat.

Ezen a kedvezőtlen helyzeten kívánt változtatni a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, amikor – az Informatikai Kormánybizottsággal karöltve – 1999-ben támogatást nyújtott a *Budapesti Mű-*

szaki Egyetem Informatikai Központjának (BME IK) azzal a céllal, hogy kezdődjék meg a leendő Nemzeti Audiovizuális Archívum szakmai alapelveinek a lerakása.

A kormányzati támogatásnak köszönhetően a BME IK égisze alatt a projektben résztvevő szakértők feltrépeztek az audiovizuális dokumentumok archiválásának nemzetközi gyakorlatát, kidolgozták a leendő intézmény működésének elveit, kialakítottak egy kísérleti modellt, majd elkészítettek egy megvalósíthatósági tanulmányt.² Ez utóbbit 2000 végén bocsátották szakmai vitára.

A projekt jelen szakaszának célkitűzései

A *Miniszterelnöki Hivatal Informatikai Kormánybizottsága, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, valamint az Országos Rádió és Televízió Testület* 2001 tavaszán úgy döntött, hogy a NAVA-projektet a *Neumann János Digitális Könyvtár és Multimédia Központnak* (a Neumann-háznak) kell folytatnia. E döntés törvényi háttere a fentebb már hivatkozott 1997. évi CXL. törvény 59. §. (5) bekezdésében keresendő, amely kimondja: a Neumann Könyvtár *„az audiovizuális, multimédia és elektronikus dokumentumok nemzeti szolgáltató központja”*. A projekt vezetője a Neumann-ház igazgatója lett.

A három finanszírozó által egyenként 35 millió forinttal támogatott projekt-szakasz célja, hogy előkészítse annak az új közgyűjteménynek a létrehozását, melynek feladata, hogy összegyűjtse, szolgáltatassa és a jövő számára megőrizze a nemzeti kulturális örökség részét képező audiovizuális dokumentumokat.

Hosszas egyeztetések során alakítottuk ki a projekt szervezetét – beleértve a három munkacsoportot –, majd kidolgoztuk a célokat és feladatokat rögzítő

Projekt Alapító Dokumentumot, melynek értelmében a NAVA szóban forgó szakaszának célja:

- ☞ a nemzeti audiovizuális archívum működtetését lehetővé tevő jogszabálytervezet(ek) elkészítése;
- ☞ az audiovizuális dokumentumok digitalizálását, nyilvántartását, feldolgozását és archiválását célzó szabványok és technológiai rendszer kidolgozása;
- ☞ a NAVA mint közgyűjtemény intézményi, technológiai és infrastrukturális feltételrendszerének, valamint a működéshez szükséges beruházások előkészítő dokumentumainak a kidolgozása.

A projektben résztvevők – a Projekt Felügyelő Bizottsága által jóváhagyott munkacsoportok tagjai, valamint a felkért szakértők – a fentiek mellett az alábbi feladatok teljesítését is vállalták:

- ☞ az audiovizuális archívumok gyűjteményére, azok állapotára vonatkozó felmérés kezdeményezése;
- ☞ a NAVA gyűjtőkörének meghatározása;
- ☞ a NAVA működését lehetővé tevő jogszabályok és jogszabályi változások kidolgozása az Európai Unió előírásokkal összhangban;
- ☞ a nemzetközi szabványosítási törekvéseknek megfelelő adatbázis struktúra kereteinek kialakítása;
- ☞ a NAVA szolgáltatási rendszerének kidolgozása;
- ☞ az ország audiovizuális gyűjteményei számára egységes feldolgozási, archiválási módszertani ajánlások kimunkálása;
- ☞ a leendő intézmény infrastruktúrájának körvonalazása, az erre vonatkozó közbeszerzési dokumentáció előkészítése.

A projekttervben szereplő feladatok végrehajtására fél év állt rendelkezésre.

A projekt eredményei

A fentiekben megfogalmazott feladatok végrehajtására három munkacsoportot szerveztünk. Az egyes munkacsoportok legfontosabb feladata az alábbi volt:

- ☞ a jogászok az európai jogharmonizációs törekvésekkel összhangban álló, ún. NAVA-törvényt készítették el;
- ☞ az adatbázis-építéssel és szabványosítással foglalkozó szakemberek az audiovizuális dokumentumok közgyűjteményi feldolgozására vonatkozó ajánlásokat dolgozták ki;
- ☞ a műszaki szakértők a leendő intézmény működésének technológiai kérdéseire adtak választ.

Mindhárom munkacsoport a következő alapelveket tartotta szem előtt:

- ☞ a célkitűzéseket világosan kell megfogalmazni;
- ☞ a kiinduló pont a nemzetközi és a hazai helyzet felmérése;
- ☞ a javasolt megoldás minden esetben legyen kompatibilis a nemzetközi rendszerekkel (jogharmonizáció, szabványos megoldások);
- ☞ fontos követelmény továbbá az átjárhatóság más rendszerekhez.

A három munkacsoport közül a *jogi munkacsoport* néhány hónappal előbb kezdhette meg a munkáját. Első lépésként kidolgoztuk a végrehajtandó feladatokat, a határidőket és a felelősöket rögzítő munkatervet, melynek főbb pontjai:

- ☞ az Európa Tanács 2001. szeptember 19-i, az európai audiovizuális kulturális örökség megőrzésére irányuló egyezményben foglaltak elemzése és értelmezése a NAVA szempontjából;
- ☞ az audiovizuális dokumentumok archiválása terén folyó nemzetközi gyakorlat felmérése;

* A munkálatokról lásd Berke Barnabásné összefoglalását e szám következő írásában. (A szerk.)

- ☒ a közszolgálati műsorszolgáltatók archiválási szabályzatainak elemzése;
- ☒ egyes külföldi és hazai közgyűjteményeknél folyó, az audiovizuális dokumentumok archiválására irányuló tevékenység felmérése, elemzése, különös tekintettel a kötelezpéldány-szolgáltatásra;
- ☒ az információs társadalom alapelveinek és a szerzői jogi irányelveknek az összehangolására irányuló európai uniós irányelvek érvényesítése a magyar jogrendben;
- ☒ az audiovizuális dokumentumok kötelezpéldány-szolgáltatásra épülő archiválási rendszerének és a rendszer központi feladatainak ellátására létrejövő Nemzeti Audiovizuális Archívum működésének elveit rögzítő jogszabály – az ún. NAVA-törvény – kimunkálása.

A jogi munkacsoport a maga elé kitűzött célokat teljesítette. Tizenkét tanulmány készült el, melyek összegzése a törvénytervezethez készült részletes indoklásban olvasható.

Az adatbázis-építési és szabványosítási munkacsoport az alábbi feladatokat tűzte ki célul:

- ☒ az audiovizuális archiválással kapcsolatos szótár- és tezauruszépítés hazai helyzetének áttekintése;
- ☒ az audiovizuális archívumokban alkalmazott metaadatok, szabványok, ajánlások, szabványosítási törekvések felmérése nemzetközi szinten;
- ☒ a jellemző hazai audiovizuális archiválási gyakorlat áttekintése;
- ☒ a metaadatbázisok alapján történő tartalmi keresés kérdései;
- ☒ tipikus keresési igények, szempontok összegyűjtése egyes felhasználói típusok szerint (pl. produkciós szakember, kutató, érdeklődő stb.);
- ☒ terminológiai szótár kidolgozása;

- ☒ a metaadatbázis-séma logikai tervezése (az egyes tartalmi mezők típusai (logikai, numerikus, dátum-időpontosság), kitöltési lehetőségek (bővíthető/rögzített lista, adatbázisból származó elemek – tulajdonnevek, földrajzi nevek, szabad szöveg);
- ☒ a metaadatbázis-séma szabványos (UML, XML/SGML) leírási módjának kidolgozása;
- ☒ a séma implementálhatóságának elemzése (valós relációs és/vagy natív XML adatbázis kezelő rendszerekben; ismert nagy médiamenedzsment rendszerekben: pl. T-Rex, Media 360);
- ☒ az audiovizuális archívumok metaadatbázis rendszerének informatikai alapelveinek tisztázása;
- ☒ a metaadatbázis-séma követelmények formális nyelvű leírása;
- ☒ az archívumok metaadat-szintű összekapcsolódását, közös keresését lehetővé tévő kommunikációs formák és protokollok áttekintése (az alternatívák felvázolása, javaslattétel);
- ☒ az audiovizuális archívumok közötti információcsere adatformátumára alternatívák és javaslat kidolgozása;
- ☒ a NAVA metaadatbázis modelljére vonatkozó szabványajánlás kidolgozása;
- ☒ a metaadatbázis modell követelményeinek megfelelő szabványajánlás készítése az audiovizuális dokumentumok leírására;
- ☒ szabványajánlás készítése az audiovizuális archívumok közötti információcsere adatformátumára és kommunikációs protokolljára.

A *technológiai munkacsoport* munkatervében az alábbiak szerepeltek:

A felkészülés feladatai

- ☒ a NAVA projekt korábbi fázisaiban készült dokumentumok áttanulmányozása – a hasznosítható tapasztalatok leszűrése;

- ☞ az EBU³ P/FTA és P/FRA (Future Television Archive és Future Radio Archive) projektek eredményeinek elemzése, a P/FTA project záródokumentumának áttanulmányozása – a használható ajánlások feldolgozása;
- ☞ a BME-n kiépült kísérleti rendszer működésének figyelemmel kísérése, tapasztalatainak elemzése;
- ☞ az archiválással összefüggő jelenlegi és közeljövőbeli technológiai és műszaki trendek vizsgálata, az eredmények összegzése;
- ☞ kompressziós formátumok, fájlformátumok;
- ☞ hálózatok, protokollok, SAN/NAS struktúrák és alkalmazásuk;
- ☞ injektáló rendszerek (automatikus kép- és hanganalizáló rendszerek, automatikus metaadat-generálás);
- ☞ tároló rendszerek (mervlemezés tároló rendszerek, gyorsító táruk, adatszalagos tároló robotrendszerek, DVD-s jukebox rendszerek stb.);
- ☞ nem-lineáris editáló munkaállomások;
- ☞ tartalom- és „storage”-menedzsment rendszerek, kereső rendszerek.

A rendszerkialakítás feladatai

- ☞ a társ-munkacsoportokkal együtt kidolgozott és a projekt vezetése által jóváhagyott gyűjtési és keresési módszerekre alapozott adatgyűjtési, metaadat-generálási, adattárolási, anyag-feldolgozási (editálási) és keresési-kutatási felhasználói követelményrendszer összeállítása (beleértve a főbb kapacitás adatokat is);
- ☞ technológia rendszerkoncepció (alternatívák) kidolgozása, a rendszer és elemeinek részletes egyeztetése a társ-munkacsoportokkal és a projektvezetéssel, majd a lehetséges gyártókkal, szállítókkal;
- ☞ az előbbiek alapján a NAVA technikai infrastruktúra elveinek lefektetése, a végleges rend-

szterterv megalkotása, a technológiai „work-flow” megtervezése és egyeztetése a társ-munkacsoportokkal és a projektvezetéssel;

- ☞ az infrastruktúra beszerzését célzó közbeszerzési pályázatra a tenderdokumentáció műszaki-technológiai mellékletének kidolgozása.

A NAVA működésére vonatkozó elképzelések

Az audiovizuális kulturális örökség megőrzésének jogi szabályozása: a „NAVA törvény” tervezete Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a NAVA előkészítés időben egybeesik az Európai Unió ez irányú törekvéseivel. A közelmúltban két kiemelkedő jelentőségű dokumentum is napvilágot látott, amelyeket záros határidőn belül át kell ültetni a magyar jogrendbe. Az egyik az Európa Tanácsnak az *Audiovizuális örökség védelméről* szóló, 2001. szeptember 19-én elfogadott *Európai Egyezménye*, a másik az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve az *információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról*.

Az Egyezmény azokat a kötelezettségeket és lehetőségeket határozza meg, amelyeket az egyezményt aláíró szerződő felek magukra nézve kötelezően elismernek, és amelyek eredményeként minden csatlakozó ország gondot fordít a saját audiovizuális örökségének megőrzéséről. Az egyezmény az állam feladataul írja elő, hogy gondoskodjék ezen örökség összegyűjtéséről, biztonságos megőrzéséről.

Az Egyezmény – és az erre épülő NAVA törvénytervezet – megkülönbözteti az audiovizuális dokumentumok *köteles példánykénti, kötelező* szolgáltatását az *önkéntes* alapon történő szolgáltatástól. Kötelező szolgáltatássá nyilvánvalóan csak a törvény hatályba lépése után a nyilvánossághoz közvetített dokumentumok tehetők. A törvény hatályba lépése előtt

a nyilvánosság számára közvetített dokumentumok *önkéntes alapon szolgáltatott példányként* kerülhetnek az audiovizuális archívumba.

A NAVA szempontjából a másik fontos dokumentum az *Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve*⁴, amelynek célja, hogy összehangolja az információs társadalom érdekeit a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásaival.

Az információs társadalom egyik alapelve szerint *minden állampolgárnak joga van az információhoz való szabad hozzáféréshez*; ezt a jogát a társadalom alapintézményei közé tartozó nyilvános könyvtárak rendszerén keresztül gyakorolhatja.

Tudvalévő, hogy minden államnak gondoskodnia kell a területén megjelenő többszörözött dokumentumok könyvtári gyűjteménybe kerüléséről. Ennek a kereteit részben a kötelezpéldány-szolgáltatás törvényi előírása, részben a könyvtári rendszer fenntartására szolgáló költségvetési források biztosítása teremti meg. A nyilvános könyvtárak állományába kerülő nyomtatott dokumentumokat bárki – állampolgári jogon – igénybe veheti a szerzői jog által megengedett ún. *szabad felhasználás* keretein belül.

A szabad felhasználás jelenleg azonban nem terjed ki számos újabb keletű hordozón rögzített dokumentumtípusra (például az internet-használatra) –, amelynek következtében csorbul az információhoz való szabad hozzáférés joga. Ezen ellentmondás feloldását célozza meg a fent idézett EK irányelv, amely további dokumentumtípusokra terjeszti ki a szabad felhasználás jogát. Amint az irányelvben foglaltaknak megfelelően módosítják a szerzői jogi törvényt, az audiovizuális dokumentumokat is a szabad felhasználás szabályai szerint szolgáltatathatják a nyilvános könyvtárak.

Várhatóan 2003-ban mindkét európai uniós kezdeményezés beépül a magyar jogrendbe, így megteremtődik az a jogi háttér, amelyre a NAVA szolgáltatási rendszere felépülhet. Szükség van azonban egy önálló NAVA törvényre, amely leszögezi:

- ☒ az állam feladata gondoskodni az audiovizuális kulturális örökség összegyűjtéséről, megőrzéséről és szolgáltatásáról;
- ☒ a műsorszolgáltatókat és más természetes vagy jogi személyeket, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságokat kötelezi a törvény hatályba lépése után a nyilvánossághoz bármilyen módon és eszközzel közvetített, magyarországi előállítású audiovizuális dokumentumok kötelezpéldány-szolgáltatására;
- ☒ a törvény életbe lépése előtt a nyilvánossághoz közvetített magyarországi előállítású, illetve a magyar vonatkozású audiovizuális dokumentumok megőrzéséről szintén gondoskodnia kell a magyar államnak;
- ☒ a magyar audiovizuális kulturális örökségre vonatkozó információkat tartalmazó adatbázishoz korlátlan és ingyenes hozzáférést kell biztosítani;
- ☒ a lakosság a nyilvános könyvtári rendszeren keresztül férhet hozzá a NAVA gyűjteményében tárolt dokumentumokhoz.

A metaadatbázis felépítése és működése

Az audiovizuális dokumentumok közgyűjteményi feldolgozása világszerte újfajta feladatok elé állítja a szakembereket. Éppen a feladat újszerű volta miatt az egyik legfontosabb feladat a *terminológiai szótár* kidolgozása volt. Az újonnan kidolgozott definíciók használata alkothatja meg a közös nevezőt a különböző területeken dolgozó szakemberek között. A terminológiai munka a *Dublin Core szabvány* hazai adaptálására, illetve a NAVA törvénytervezet 2. sz. mellékletének kidolgozására is kiterjedt.

Ez a munkacsoport is a nemzetközi élvonalban alkalmazott adatbázis-építési eljárások, dokumentum-leíró szabványok és kommunikációs protokollok feltérképezésével kezdte a munkáját. Az élenjáv

ró külföldi rendszerek ismeretében úgy döntöttünk, kizárólag a következő – korszerű, jól használható, szabványos – megoldásokat dolgozzuk ki a NAVA számára:

- ☒ a *Dublin Core* szabvány követelményeinek megfelelő szabványajánlás az audiovizuális dokumentumok leírására;
- ☒ *UML, XML/SGML* szerinti metaadatbázis-séma;
- ☒ az *Open Archive Initiative* (OAI), illetve a *Z39.50* protokollok az archívumok metaadat-szintű összekapcsolódására;
- ☒ a NAVA *relációs metaadatbázis modelljére* vonatkozó szabványajánlás.

Rajtunk kívül álló okok miatt a jellemző hazai audiovizuális archiválási gyakorlatot nem sikerült széles körűen áttekinteni, mert a kiküldött 550 kérdőív 8%-át kaptuk vissza. Az országos kereskedelmi műsorszolgáltatók a többszöri megkeresés ellenére is elzárkóztak az adatszolgáltatástól.

A technológiai feltételrendszer

A másik kettőhöz hasonlóan a technológiai munkacsoport feladatát is nehezítette, hogy a finanszírozók képviselőitől nem kaptunk semmilyen támogatást a leendő NAVA gyűjtőköreire és szolgáltatásaira vonatkozóan. Mérnöki megfogalmazással így sem az input, sem az output oldal nem méretezhető – így kénytelenek voltunk mi magunk felállítani egy modellt, és ehhez hozzárendelni a műszaki-technikai koncepciót. A NAVA működését az alábbiak szerint képzeljük el:

- ☒ az audiovizuális dokumentumok a nyilvánosság-hoz közvetítéssel egyidejűleg a lehető legjobb minőségben, automatikus vezérléssel, szabványos telekommunikációs hálózatokon kerülnek az archívumba;

- ☒ a műsorszolgáltatók a NAVA törvénytervezet 2. sz. mellékletében meghatározott metaadatokat eljuttatják az archívumba;
- ☒ a beérkező audiovizuális dokumentumok egy interfész rendszeren keresztül jutnak a NAVA technológiai rendszerébe;
- ☒ az archívumban örök időre tárolódik egy nagyfelbontású kópia, amellyel egyidejűleg keletkezik egy kisebb felbontású kópia a szolgáltatási célokra;
- ☒ az archivátorok kiegészítik a metaadatokat, illetve eltávolítják a rendszerből azokat a dokumentumokat, amelyeket valamilyen okból nem lehet, vagy nem kell archiválni;
- ☒ a metaadatbázis bárki számára on-line hozzáférhető;
- ☒ az audiovizuális dokumentumokat a kijelölt nyilvános könyvtárakban (az országos, megyei és egyetemi könyvtárakban, illetve a NAVA olvasótermében) elhelyezett terminálokra lehet megtekinteni.

Néhány adat a projektről

A projekt felügyelőbizottsága nyolc alkalommal ülésezett. A három munkacsoport összesen harminchárom ülést tartott. Az ad-hoc munkabizottságok további huszonkét találkozáson egyeztetették az elképzeléseiket. A rendelkezésre álló százöt millió forintból hetvenöt millió forintot költöttünk el a finanszírozási szerződésekben meghatározott célokra.

Összegzés

Az egyeztetési, finanszírozási és egyéb gondok dacára a projekt résztvevői igen eredményes munkát végeztek; gyakorlatilag az összes fontos célkitűzés sikerült megvalósítani. Az eredmény egy világszínvonalú, működőképes rendszer kidolgozása.

A rendelkezésre álló információk szűkös volta és a kevés idő ellenére le tudtuk rakni egy működőképes rendszer alapjait. Ma már tisztán látjuk, milyen jogszabályi környezetet kell megteremteni a NAVA létrejöttéhez, tudjuk, milyen infrastruktúra kell az audiovizuális dokumentumok gyűjtéséhez, tárolásához és szolgáltatásához, és pontosan kidolgoztuk a gyűjtemény feldolgozásának szabványos megoldásait.

Köszönet illeti a projekt résztvevőit, akik áldozatos munkával, igen feszített tempóban, legjobb tudásuk alapján dolgoztak a feladatok végrehajtásán. Bízom abban, hogy a kormányzat és a NAVA leendő

vezetői a továbbiakban is igénybe veszik a projektben résztvevő szakértők tudását.

Jegyzetek

- 1 Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által 2001. szeptember 19-én elfogadott Egyezmény a televíziós alkotások védelméről
- 2 A tanulmányt .pdf formátumban le lehet tölteni a www.nava.hu/cimr01
- 3 European Broadcasting Union (www.ebu.ch)
- 4 Az Európai Parlament és a Tanács 2001. május 22-i 2001/29/EU irányelve az információs társadalomban a szerzői és a szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról

Az Országos Széchényi Könyvtár „*Uralkodók és corvinák*” című kiállítása második helyezést ért el az MTA Művészettörténeti Bizottsága által titkos szavazással évente adományozott „Opus mirabile” művészettörténeti díj 2002-es mezőnyében. Az ünnepélyes díjátadason Galavics Géza akadémikus méltatta a kiállítás koncepcióját, kivitelezését és katalógusát.

Az első díjat a Nemzeti Galéria „*Jankovich Miklós*” kiállítása, a harmadik díjat az Ernst Múzeum „*Ernst Lajos*” kiállítása kapta. Az OSZK munkatársai anyagválogatással, tárgyleírással, tanulmánnyal mindkét kiállításban részt vettek.

(*Karsay Orsolya és munkatársai híréből. OSZK levelezési fórum, 2003. május 5.*)

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség (IKSZ) jogelődje, a Könyvtári és Informatikai Kamara 1990-ben alakult azzal a céllal, hogy összefogja és képviselje a könyvtárakat és informatikai intézményeket, elősegítse alkalmazkodásukat a társadalmi és gazdasági változásokhoz.

Működése továbbra is arra irányult, hogy a könyvtárakat támogassa a modernizáció útján, az értékek megőrzése érdekében.

A szövetség 2003. május 16-án tartott tisztújító közgyűlésén leköszönt *Zalainé Kovács Éva*, aki tizenkét évig vezette a szervezet munkáját. A megjelent tagok nagy többséggel *Fodor Pétert*, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatóját választották meg elnöknek. Alelnök lett *Kiss Gábor*, a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója és *Virágos Márta*, a debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár főigazgatója. Az elnökség további tagjai: *Ambros János*, az Országgyűlési Könyvtár főigazgatója, *Egyházy Tiborné*, a Veszprémi Egyetem Könyvtárának igazgatója, *Szlatky Mária* a Budapesti Közép-európai Egyetem Alapítvány Könyvtárának igazgatója és *Venyigéné Makrányi Margit*, a tiszaujvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár könyvtárvezetője.

(*Az Informatikai és Könyvtári Szövetség sajtóközleménye. 2003. május 22.*)